

KÖZÉP-TISZA-VIDÉKI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
SZOLNOK

VÍZVÉDELMI ÉS VÍZGYŰJTŐ- GAZDÁLKODÁSI OSZTÁLY

Tárgy: Mezőhék község új településrendezési eszközei KÖTIVIZIG adatszolgáltatás

Dátum:
2020. 09. 29.

**Fórizs Ágnes Karolina Úrhölgy
polgármester részére**

Ügyiratszám:
KP-5313-004/2020

Előadó:
Dr. Czakó Péter

Mezőhék Községi Önkormányzat
Mezőhék
Kossuth Lajos út 1.
5453

Irányítás:

Mell: térképi
adatszolgáltatás

Tisztelt Polgármester Úrhölgy!

Tisztelt Cím HEK/299-34/2020 számú beadványában tájékoztatott, hogy Mezőhék Községi Önkormányzat Képviselő-testülete jóváhagyta a településfejlesztési koncepciót. Tájékoztatott továbbá, hogy az Önkormányzat folytatja a teljes közigazgatási területére vonatkozóan az új településrendezési eszközök készítését. A készítendő tervvel kapcsolatban kérte, hogy ismertessük a tartalmi követelményekkel kapcsolatos elvárásainkat, a szakterületünket érintő fejlesztési szándékot, a tervezési körülményeket, és a teljeskörű adatszolgáltatásunk megadását.

A KÖTIVIZIG adatszolgáltatása, állásfoglalása az alábbi:

1. Vízrendezési, vízhasznosítási szempontból

Általános adatok

Mezőhék község belvízvédelmi szempontból a KÖTIVIZIG, 10.10. sz. Mezőtúri belvízvédelmi szakaszához (5400Mezőtúr, Pétery Károly u. 5. sz., tel.:56/550-038; 30/336-8090) tartozik, **a 063. sz. Mesterszállás-Bartapusztai belvízrendszerben helyezkedik el, azon belül a 063a Mesterszállás-Bartapuszta belvízöblözetében található.**

A belvízrendszer jellegzetesen síkvidéki terület, átlagos terepesés 10-20 cm/km. A belvízrendszer 68 %-a jó vízvezető képességű vályogtalaj. Fajlagos lefolyás a területen 6,2 l/s/km².

A vízgyűjtőn keletkező belvizeket a **Harangzugi I. főcsatorna** és a Mesterszállási IV. csatorna vezeti a **Harangzugi Holt-Körös**, melyből gravitációsan a Harangzugi zsilipen, szivattyúsan az 2,1 m³/s kapacitású Harangzugi szivattyútelepen keresztül jut a főbefogadóba a Hármas-Körös 37+093 szelvényében.

Az öblözet belvíztározója a Harangzugi Holt-Körös.

Mezőhék csapadékvizeinek befogadása szempontjából figyelembe vehető csatornák:

Vízfolyás	Hossza (km)
Mezőhéki I-40. csatorna	2,700

Fenti csatorna a 2014. évi jogszabályi változások következtében KÖTIVIZIG kezelésébe (beékelődött idegen tulajdonnal) került belvízvédelmi mű.

Mezőhék közigazgatási határán belül az alábbi KÖTIVIZIG kezelésében lévő vízpótló- és elosztó művek találhatóak:

- Nagykunsági-főcsatorna
- Harangzugi I. csatorna (kettősműködésű csatorna)

Mezőhék és közvetlen külterülete a Dr. Pálfai Imre által készített belvíz veszélyeztetettségi mutató alapján a közepesen belvízveszélyeztetett kategóriába, valamint Dr. Pálfai Imre féle Magyarország zonális aszályossági térképe alapján a nagyon erősen aszályos kategóriába tartozik.

Igazgatóságunk részéről Mezőhék közigazgatási területén belül vízrendezési, illetve mezőgazdasági vízhasznosítási művet érintő fejlesztés jelenleg nincs előirányozva.

Tájékoztatásul közöljük, hogy a KÖTI-VIZIG honlapján (www.kotivizig.hu) elérhető a Vízkészletgazdálkodási stratégia, melyben a vízgazdálkodás területi eredményeinek összegzésén túl a közép- és hosszútávon szükséges fejlesztési javaslatokat, üzemeltetési lehetőségeket gyűjtötte össze Igazgatóságunk.

A településfejlesztési koncepció során továbbá az alábbiakat kell figyelembe venni:

- A mélyfekvésű lefolyástalan területet újonnan művelésbe nem lehet bevonni, ill. a meglévőket javasolt művelés alól kivonni és rét-legelőként hasznosítani, vagy túrni e területeken a belvízi elöntést és a termés kiesést.
- A belvizes területeket figyelembe kell venni a közigazgatási határok korrekciójánál, valamint a lakóterületek kialakításánál, elkerülve a későbbi belvízkárokat, ill. a jelentős költséggel történő belvízkár elhárítást.
- A belterületi csapadékvíz elvezetést rendszerszemléletben, a már kiépült csatornahálózathoz kapcsolódva, a belvízvédelmi tervvel összhangban kell kidolgozni. A felszíni vízelvezető rendszerek tervezésénél a könnyen, gazdaságosan karbantartható rendszereket kell előtérbe helyezni, azaz a nyílt gravitációs rendszereket kell preferálni (minél kevesebb átemelővel és zárt vezetékkel).
- A belterületi vízrendezés tervezésénél a KÖTIVIZIG állásfoglalása (befogadói nyilatkozata) kell a külterületi befogadók tekintetében, melyek elsősorban csapadékvízzel terhelhetőek a Víz Keretirányelvben foglaltak teljesítése érdekében.

A településrendezési tervek vízügyi munkarészeinek tartalmi követelményei:

- *Vízrendezés témakörben:*

A településrendezési tervben röviden ismertetni és értékelni kell:

- *külterületre vonatkozólag:*

- a rendezési terület vízgyűjtőterületét
- a belterület felszíni vizeinek befogadóját
- a külterület vízelvezetési lehetőségeit, belvízcsatornákat
- ideiglenes vízviszatarthatási lehetőségeket (pl. záportározók)
 - új terület-felhasználásnál a területről elvezetendő mértékadó csapadékvíz mennyiségét
 - az időszakosan elöntésre kerülő területeket

- *különös tekintettel a belterületre vonatkozóan:*

- a település vízrendezési helyzetét
- a csapadékvíz elvezetés módját
- az elvezetőhálózat rendszerét, kiépítettségét
- vízkárveszélyes területeket
- új terület-felhasználásoknál a vízelvezetés lehetőségeit

A vízrendezési művek tulajdonosi, kezelői és üzemeltetői megoszlását ismertetni kell.

- *Mezőgazdasági vízszolgáltatási témakörben:*

A településrendezési tervben röviden ismertetni kell: *(amennyiben vannak)*

- a rendelkezésre álló vízkészleteket;
- a térségi vízátvitelt;
- a vízpótlás létesítményeit;
- a mezőgazdasági vízszolgáltatás létesítményeit (vízkivételek, öntözőtelepek, halastavak).

A tervlapokon fel kell tüntetni: *(amennyiben vannak)*

- a vízátviteli nyomvonalát;
- a vízkivételi műveket;
- öntözőcsatornákat;
- öntözőtelepeket;
- halastavakat.

A településrendezési tervnek illeszkednie kell a települést érintő vízrendezési- és belvízvédelmi fejlesztésekhez.

2. Viziközmű szempontból

Ivóvízellátás:

A szolgáltatott ivóvíz minőségének a kritikus komponensek tekintetében maradéktalanul ki kell elégítenie az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X.25.) korm.rend.-ben előírt határértékeket.

http://www.ksh.hu/apps/hntr.telepules?p_lang=HU&p_id=26286 honlap alapján a település lakásainak száma: 164 db.

- A településen az ivóvízhálózat 100 %-ban kiépült.
- ivóvízzel ellátott ingatlanok száma: 129 db,
 - ellátott területen lévő, bekötés nélküli lakások száma: 35 db,

Szennyvízelvezetés és -tisztítás:

A http://www.ksh.hu/apps/hntr.telepules?p_lang=HU&p_id=06202 honlap alapján a település lakosszáma: 345 fő (2020. szeptember hóban lekérdezett - 2020. január 1. állapot szerint –a 2019. évi adatok vannak összhangban az adatszolgáltatásainkkal). Ez alapján a lakosegyenérték (Magyarországon elfogadott számítási mód: 1 fő = 1 LE) 345 LE, a szennyvíztisztító telep LE-ben kifejezett kapacitása 150 (BIO₅ alapján) a jelenlegi adatok alapján a telep túlterhelt.

Átlagos LE-ben kifejezett terhelése (BIO₅ alapján): 262 LEÉ, szükséges intézkedéseket megfogalmazni a szennyvíztisztító telep fejlesztése érdekében.

Szennyvízhálózatra rákötött ingatlanok száma: 111 db,

Ellátott területen lévő, bekötés nélküli lakások száma: 17 db,

A szennyvízcsatorna hálózat aránya: 78 %-a

Rákötési arány: 86,7 %

A tervezéshez szükséges víziközmű adatokat a település víziközmű üzemeltetőjétől kell megkérni.

3. Felszín alatti vizek védelmére vonatkozóan

Mezőhék közigazgatási területének egy része a 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet által megállapított országos övezetek 4. melléklete alapján bele esik a vízminőségvédelmi területek övezetébe.

A Mezőhék települési vízmű vízbázisának védőidom kijelölő határozata (2013. augusztus 31-én hatályát veszítette) Tisza/4039 vksz. alatt és 4847-8/2008. iktatószámon lett kiadva.

VÍZGYŰJTŐ-GAZDÁLKODÁSI TERV VONATKOZÁSAI

A felszín alatti vizek állapotának minősítését a felszín alatti vizek vizsgálatának egyes szabályairól szóló 30/2004. (XII. 30.) KvVM rendelet alapján lett végrehajtva. Az állapotértékelés minden egyes víztestre elkészült. A mennyiségi és kémiai állapotot különböző tesztekkel vizsgálják, de nem mindegyik teszt alkalmazható minden egyes víztest esetében. A vizsgálatok módszere a VGT1-hez képest nem változott. Ha egyetlen teszt is azt mutatja, hogy egy víztest gyenge állapotú, akkor a víztest összességében a **gyenge** minősítést kapja, ekkor intézkedni kell annak érdekében, hogy a víztest ismét jó állapotba kerüljön. A gyenge minősítéssel szemben áll a **jó** minősítés. Amikor a víztest állapota a jó és a gyenge határán mozog, vagy negatív trend figyelhető meg, vagy a módszerek bizonytalansága miatt az állapot nem dönthető el egyértelműen, a víztest a **„jó, de gyenge kockázata”** minősítést kapta. Lakitelek közigazgatási területére nézve aljzattól a felszín felé az alábbi víztestek települnek: pt.2.1 Dél-Alföld porózus termál, pt.2.2 Észak-Alföld porózus termál p.2.10.2 Duna-Tisza köze - Közép-Tisza-völgy porózus, sp.2.10.2 Duna-Tisza köze - Közép-Tisza-völgy sekély porózus víztestek. Az érintett víztestek mennyiségi és minőségi állapotát a következő táblázatok foglalják össze. (Lásd: VGT 2: 7-1. számú melléklet.)

Mennyiségi jellemzés:

Víztestek mennyiségi állapota a VGT 2 alapján						
Víztest neve	Víztest jele	FAV mennyiségi állapota	A célkitűzések elérése (figyelembe véve a megvalósítás és a hatás időszükségletét is)	A célkitűzések elérése (figyelembe véve a megvalósítás és a hatás időszükségletét is)	Mentességi indokok	FAV mennyiségi állapotát javító intézkedések
		Minősítés				2021-ig illetve, folyamatosan
		(5 teszt alapján)				
Duna-Tisza köze - Közép-Tisza-völgy	sp.2.10.2	gyenge, oka: -sz.földi és vizes FAVÖKO	a jó állapot elérhető	2027	T1, T2	7a.2; 7.1; 8.1; 8.2; 8.4; 23.2; 31.1; 33.2
Duna-Tisza köze - Közép-Tisza-völgy	p.2.10.2	jó	a jó állapot fenntartandó			7a.2; 8.1; 8.2; 8.4
Észak-Alföld	pt.2.2	jó	a jó állapot fenntartandó			7a.2; 7a.5; 8.2; 8.4
Dél-Alföld	pt.2.1	jó, de gyenge kockázata, oka: -vízszint süllyedés	a jó állapot elérhető	2021	M1	7a.2; 7a.5; 8.2; 8.4

Az **sp.2.10.2. víztest** gyenge minősítésének oka, hogy a víztest esetében az alegység területén jelen vannak olyan felszín alatti víztől függő ökoszisztémák (FAVÖKO), amelyekre drasztikus hatást gyakorol, gyakorolhat a talajvízszint csökkenés. A jó állapotot 2027-ig kell elérni.

Minőségi (kémiai) jellemzés:

A kémiai állapot minősítése a **monitoring kutakban észlelt küszöbértéket meghaladó koncentrációk feltárásán alapul**. Küszöbérték: az a szennyezőanyag koncentráció, amely esetén fennáll a veszélye az ún. receptorok (ember az ivóvízen és az élelmiszeren keresztül, vízi, vizes és szárazföldi ökoszisztémák) káros mértékű szennyeződésének. Küszöbértéket Magyarországon víztestenként és víztest-csoportonként a következő komponensekre határoztak meg: NO₃ (felszíni víz receptorra is, az EU szinten megállapított határértéknél szigorúbb értéket), NH₄, vezetőképesség, Cl és SO₄, TOC, Cd, Pb, Hg, peszticidek, tri- és tetraklór-etilén és AOX esetében országos szinten történt a küszöbérték meghatározása. A porózus termál, illetve zárt termál karszt víztestek esetében nem szükséges küszöbérték meghatározása, mert ezeket a rendelkezésre álló adatok szerint nem veszélyezteti emberi eredetű szennyeződés. A szerves szennyezést jelző indikátorok közül az AOX esetében a javasolt küszöbérték 20 µg/l, ami egyezik a Magyarországon az ivóvízre megadott határértékkel.

A jó állapot megőrzése szempontjából **kockázatosnak** számítanak azok a víztestek, ahol valamely szennyezőanyag víztestre vagy annak egy részére vonatkozó átlagkoncentrációja tartós emelkedő, vagy a hőmérséklet csökkenő tendenciát jelez. A **vízminőségi trendek** elemzésének célja, hogy jelezze azokat a problémákat, amelyek a

jelenleg még jó állapotú víztestek esetében felléphetnek, a már most is kimutatható jelentős és tartós koncentráció- vagy hőmérsékletváltozás miatt.

A felszín alatti víztestek szennyezettsége szempontjából darabszámukat és területi kiterjedésüket is tekintve a **diffúz eredetű szennyezettégek** a legjelentősebbek.

Magyarországon 2008-2013 évek között összesen 2338 peszticid kimutatás céljából vett vízmintát vizsgáltak, melynek során összesen 40 664 minta **növényvédőszer** hatóanyag kémiai analitikai vizsgálata történt. A mérések 80 féle peszticidre terjedtek ki. A vizsgálatok csupán **7 %-ban** volt mérhető koncentráció. A mérések fele a Triazin csoport hatóanyagait vizsgálta, ahol az átlagosnál magasabb a kimutatható szennyezőanyag aránya: 9%, azaz indokolt volt erre a csoportra nagyobb figyelmet fordítani. Az alegséghez rendelt víztesteken a növényvédőszer hatóanyaggal szennyezett minták nem voltak

A **pontszerű szennyező forrásokból** származó szennyezőanyagok esetében (szulfát, klorid, fémek, továbbá PAH, VOCl) a szennyezési csóvák kiterjedésének elemzése alapján azt mondható, hogy nem ismerünk jelentős kiterjedésű, a víztest egészének állapotát veszélyeztető pontszerű szennyező forrást, és a szennyező forrás okozta talajvíz szennyeződést. A szennyezőanyagok jelenléte az **ivóvizet szolgáltató vízbázisok** esetében azonban az emberi egészséget közvetlenül is veszélyeztetheti, ezért a víztesteken belül a vízbázisok kiemelt figyelmet kapnak az állapotértékelés során.

A vízbázisokat veszélyeztető szennyezőanyag túllépések értékelése a termelő kutak és az ivóvízbázisok védőterületeire eső megfigyelő kutak rendelkezésre álló valamennyi 2010 és 2012 közötti adata alapján készült.

Víztestek minőségi állapota a VGT 2 alapján							
Víztest neve	Víztest jele	FAV kémiai állapota	Víztestekre vonatkozó környezeti célkitűzések	A célkitűzések elérése (figyelembe véve a megvalósítás és a hatás időszükségletét is)	Mentességi indokok	FAV kémiai állapotot javító intézkedések	
		Minősítés				2015-ig megvalósuló projekt, ami javítja az állapot-értékelésben szereplő állapotot	2021-ig, illetve folyamatosan
		(6 teszt alapján)					
Duna-Tisza köze - Középtisza-völgy	sp.2.10.2	jó	a jó állapot fenntartandó			21.7; 21.1; 4.1; 29.2	2; 3; 21.7; 21.8; 21.10; 21.9; 21.1; 21.5; 36
Duna-Tisza köze - Középtisza-völgy	p.2.10.2	jó	a jó állapot fenntartandó				36
Észak-Alföld	pt.2.2	jó	a jó állapot fenntartandó				36
Dél-Alföld	pt.2.1	jó	a jó állapot fenntartandó				31.2; 36

Összefoglalóan elmondható, hogy a mérések alapján **peszticid** terheltség miatt **egyetlen víztest sem gyenge vagy „jó, de gyenge kockázata” minősítésű.**

A mentességi indokok magyarázata:

- **T1:** Ökológiai állapot helyreállása hosszabb időt vesz igénybe.
- **T2:** A felszín alatti víz állapot helyreállításának ideje hosszabb
- **M1:** Jelenleg nem ismert megbízhatóan a víztest állapota, illetve a kedvezőtlen állapot oka

4. A településrendezési eszközök módosítása kapcsán a következő jogszabályokat kell figyelembe venni:

- 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási rendszerek védelméről különös tekintettel a település ivóvízbázisára és a strandi kutakra.
- 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről
- 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről
- 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszíni vizek védelméről
- 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről
- 27/2004. (XII.25.) „a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról” KvVM rendelet
- 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról.
- 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról.

A környezeti vizsgálat szükségességével kapcsolatban az Igazgatóság az alábbi állásfoglalást adja:

A várható környezeti hatás jelentőségének eldöntése a környezet védelméért felelős közigazgatási szervek (a továbbiakban: környezet védelméért felelős szervek) feladata.

Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet

4. § (2) bekezdése szerint a döntéshez a kidolgozó kikéri a 3. számú mellékletben meghatározott környezet védelméért felelős közigazgatási szervek (a környezet védelméért felelős szervek) véleményét.

A 3. számú melléklet nem nevesíti a Vízügyi Igazgatóságot.

Ezen túlmenően a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet nem sorolja fel a környezetvédelmi igazgatási szervként a Vízügyi Igazgatóságot.

A fentiek miatt a környezeti vizsgálattal kapcsolatban a véleményezésétől eltekintünk.

Tájékoztatjuk Tisztelt Címet, hogy Igazgatóságunk jelen ügyben az Országos Vízügyi Főigazgatóság képviselőjében is eljár.

Az eljárás további szakaszában részt kívánunk venni.

Tisztelettel

Háfra Máttyás
Háfra Máttyás
Vízvédelmi és Vízügytő-
gazdálkodási osztályvezető